

THAY VÌ QUYỀN GIA-PHẢ

LE - KHAC - THI

Trong những năm đầu của cuộc sống tha-hương, tâm-trạng chúng của người Việt Di-cư đều đầy lo âu về tương-lai của mình cũng như của con cháu mình, nói xa hơn là tương-lai của nền tảng gia-dinh Việt-Nam trong cuộc sống xa Quê-hương, xa họ - hăng thân-thích của mình. Không biết rồi năm ba mươi năm về sau sự liên-quan của con cháu mình sống ở nước ngoài đối với bà con họ hăng bên nhà ra sao, các thế-hệ sau còn duy-trì được tình gia-dinh và dân-tộc tính của mình không?

Trong niềm uù-tử ấy, tôi viết ra quyển "THAY VÌ QUYỀN GIA-PHẢ" để lưu lại cho con cháu, cho bà con họ-hăng bên này cũng như bên nhà, "món quà" này qui-giá hơn tiền của (nếu có) đối với con cháu vì tôi thường nghĩ rằng nếu có được một quyển sách tương-tự của các bậc tiên-bô trong gia-dinh nói về các thế-hệ trước thì chúng ta sẽ đọc thích thú biết dường nào!

Quyển "THAY VÌ QUYỀN GIA PHẢ" gồm 4 quyển, 600 trang, không ắt hẳn là quyển gia-phả thuần-túy, vì về phần gia-dinh họ-hăng, thân-thuộc tôi chỉ nói đến trong quyển một, còn ba quyển sau, nói về giai-đoạn đời tôi đã trải qua, những phong-tục tập-quán và những thay-đổi trong xã-hội Việt-nam dưới nhiều chế-độ chính-trị khác nhau cho đến ngày di-cư vào tháng 4 năm 1975.

Sau đây tôi xin trích một vài đoạn ngắn trong quyển sách của tôi với sự ước-mong là được nhiều bạn hưởng-ứng để làm một công việc tương-tự, tôi được biết một số anh em AHCC cũng đã có viết loại sách này dưới hình-thức khác nhau, như anh T.S.H., anh B.H. ..., nhiều bạn khác cũng đang viết hoặc chuẩn-bị viết một cái gì lưu lại cho thế-hệ mai sau của con cháu chúng ta, để duy-trì ^{nhân} tình gia-dinh Việt-nam và đóng-góp phần nhỏ nào vào sự tồn-vong của nền văn-hóa dân-tộc.

“ HOÀN -CẢNH TAO NHU-CẦU ”

(để thay vào lời-tựa)

* * *

“ Một biến-cố quan-trọng của lịch-sử đã làm cho cuộc sống của người dân Việt-nam bị đảo-lộn một cách quá trầm-trọng, đột ngột và bất-ngờ : Đó là sự kết thúc của cuộc chiến tranh 30 năm (1945-1975), một cuộc chiến tàn-khốc đã gieo bao thảm-họa, tang-tóc cho đất nước Việt-nam. Kết-thúc bằng sự chiến-thối của Cộng-sản Việt-nam và sự thất bại của chính-phủ và Quân-Đội VNCH cũng như của sự can thiệp của Quân-đội Hoa-kỳ và đồng-minh.

Biên-cổ đó xảy ra ngày 30 tháng 1 năm 1975, sau những tháng căng thẳng về chính-trị cũng như quân sự của cuộc chiến khi sắp đến hồi kết-thúc, biên cổ đó đến rất đột-ngột và đầy nghi-ngờ vì quyết-dịnh bỏ rời miền Nam Việt nam của chính-phủ Hoa-kỳ và sự rút quân VNCH vội-vả khỏi vùng cao-nguyên.

Sự sụp-đổ nhanh-chóng của Miền-nam đã gây bao nhiêu đau-thường tang - tóc, đã tạo ra một cuộc di-cư vĩ-dại của trên 130000 dân Việt-nam ra khỏi nước trong những tháng giữa năm 1975 và cho đến nay (1978) sau ba năm, làn sóng di-cư vẫn tiếp-diễn và còn số người bỏ nước ra đi đã tăng lên gấp-bội

Di-cư trong trường-hợp bất-ngờ, vội-vả nên phải bỏ lại hết sự-nghiệp, gia-dình, thân-thuộc, miễn sao ra khỏi nước để có được tự-do cho cuộc sống, thoát khỏi những sự trả-thù của cộng-sản đối với người dân miền Nam, nhất là những Quân-nhân, Công-chức chề-độ củ mà Cộng-sản Việt-nam cho là Ngụy - quân, Ngụy-quyền.

Tôi và gia-dình tôi đã di-cư trong hoàn-cảnh đó, ra đi không biết sẽ đi đến đâu và cuộc sống sẽ như thế nào?

Đến nay đã hơn ba năm sống tha-hương, nhìn về tương-lai không biết có ngày trở lại Quê-hương không? con cháu sẽ ra sao? Nếu phải sống vĩnh- viễn trên đất khách, e rằng lớp tuổi trẻ sau này, khi khôn lớn, khi về già không còn quan-tâm về nguồn-gốc, về quê-hương Việt-nam, vì sống trong một xã-hội văn-minh vật-chất, con cháu chúng ta sẽ bị lôi-cuốn theo một nền văn- hóa mới vì phải chạy đua với cuộc sống hằng-ngày.

Vì lẽ đó, trong niềm thương-nhỏ gia-dình, bà con thân thuộc, trong tình Quê-hương Việt-nam yêu mến, tôi viết ra đây những gì liên-quan đến gia đình, đến đất nước và đời sống cá-nhân tôi để sau này cho con cháu có được một tài-liệu, mà tìm hiểu về nguồn gốc, gia-dình và tập quán của xã-hội Việt nam, tài liệu này tôi tạm gọi là "THAY VÌ QUYỀN GIA-PHẢ" vì trong đó tôi cố-gắng ghi chép theo trí nhớ những sự liên-quan về gia-dình, bên nội, bên ngoại và cuộc sống của bà con họ-hàng trên mảnh đất quê-hương. Tôi cũng ghi lại đây cuộc sống của gia-dình trong những năm di-cử để sau này bà con, con cháu có dịp đọc để hiểu biết về gia-dình chúng tôi nói riêng và đồng-bào di-cư nói chung trong cuộc sống nơi đất khách quê người.

Sở-di' tôi làm công việc này vì tôi muốn để lại cho con cháu một cái gì quý hơn tiền của, một cái gì con cháu không tạo ra được khi muốn có, muốn tìm hiểu, lưu lại cho con cháu một truyền-thống gia-dình, một tinh-thần Dân-tộc Việt-nam.

Dù con người có tiến bộ đến đâu cũng cần phải nhớ đến nguồn gốc của mình để từ đó phát-triển xã-hội loài người tốt đẹp hơn. »

OHIO, U.S.A., 8/8/78

X

X X

« GIA-PHẢ HO ..... »

"Gia-phả" hay "Gia-phở" là quyển sách của gia-dinh, nhánh, họ.

Trong đó Ông, Bà những đời trước ghi chép tên tuổi, sự liên-hệ bà con từng thế-hệ trong nhánh, trong họ mình. Gia-phả còn ghi ngày húy-nhật, tức là ngày chết để con cháu nhớ ngày cúng giỗ hằng năm, thay vì kỷ-niệm ngày sinh-nhật như ở các nước tây-phương. Ngày sanh hầu như không quan-trọng, do đó không mấy khi được ghi vào gia-phả, đây cũng là một quan niệm do Phật giáo ảnh-hưởng đến dân tộc Việt-nam. Theo Phật-giáo cuộc sống của chúng ta trên cõi đời chỉ là tạm-thời, khi chết mới đi về cuộc sống vĩnh-viễn "Sinh ký, tử quy" (Sống là gửi, chết là về). Vì vậy ngày chết mới là ngày trọng-dại, vì ngày đó mới bắt đầu cuộc đời vĩnh-viễn. Trong gia-phả lại còn ghi nơi chôn cất, mồ-mả là nơi an-nghi cuối cùng và vĩnh-viễn của những người quá-cổ trong gia-dinh. Vì vậy con cháu có bổn phận gìn-giữ mồ mả của Ông Bà, họ hàng mình, mỗi năm đến ngày tảo mộ, thường là ngày giỗ tổ của họ hay ngày lễ Thanh-Minh, con cháu cũng đi thăm-viếng, sửa sang các phần mộ của gia-dinh mình một cách kính-cẩn

Trong cuốn gia-phả thường ghi chi-tiết về phần con trai (nội tộc) theo từng đời, còn phần con gái (ngoại tộc) thì chỉ ghi sơ-sai, không đầy-dủ chi-tiết. Đây cũng là một quan-niệm "phụ-hệ", nghĩa là giống nơi được nối dõi là do con trai, còn con gái "xuất-gia tông phụ" theo gia-dinh chồng, sinh con đẻ cái cho gia-dinh bên chồng. Ngày xưa gia-dinh rất khát-khe đối với người con trai, nhất là con trai trưởng, khi có vợ mà không sinh được con trai, luân-lý cho đó là một điều bất-hiếu, nghĩa là không nối dõi được giống dòng của gia-dinh, vì vậy nhiều cặp vợ chồng phải ly-di vì không được con trai và cũng vì lý-do đó mà người đàn ông đời xưa có quyền lấy nhiều vợ (chế-dộ đa thê) để có con trai nối dõi.

Cuốn gia-phả được xem như bảo-vật thiêng-liêng của gia-dinh, vì vậy được giữ-gìn rất trang-nghiêm, thường thường được đặt vào một cái hộp sơn son thiếp vàng, treo lên dưới mái nhà, trước bàn thờ tổ-tiên không ai được sờ đến, khi cần tra-cứu hay trưng-tu, bổ-túc tài-liệu thì vị gia-trưởng làm lễ cúng tổ-tiên, xin phép được hạ gia-phả xuống, đặt lên một chỗ trang-nghiêm, đem ra tra-cứu, bổ-túc xong lại đặt vào hộp treo lên chỗ cũ.

Khi đi chuyên, trường-hợp này cũng hiếm có, như lúc đi-cử, con cháu không quên thỉnh quyền gia-phả theo, vì đó là linh hồn của gia-dinh...
.....

X
X X
" TAM KẾT-THỨC "

"Tôi tam kết-thức quyền "THAY VÌ QUYỀN GIA-PHẢ" ở đây trong niềm thường nhớ gia-dinh, bà con, bạn bè đang sống trên mảnh đất quê-hương đau-khổ, đau-khổ vì chiến-tranh triền-miên, vì đói kém, vì tù-dày và vì mất hết tự-do tối thiểu của con người.

Tôi cũng cầu mong cho thanh-bình thật sự trở lại trên đất nước Việt-nam, cho một sự cải mở về phía nhà cầm quyền đối với năm mươi triệu đồng bào cả nước, cầu mong cho mùa thuận gió hòa, cho mùa-măng được tươi tốt, lúa gạo, thực-phẩm đầy-dủ cho dân mình qua cơn đói khó và thiết-tha nhất là mong sao cho hận-thù được xóa bỏ, Nam Bắc một nhà trong sự hòa-hợp và tình đồng bào ruột thịt. Đối với đồng-hương đang sống ở nước ngoài mong sao có ngày trở về sum-họp với gia-dinh trên mảnh đất quê-hương, đem tài-năng của mình ra xây-dựng lại một nước Việt-nam Tự-Do và đầy tình thương Dân-tộc."

TƯỞNG - TRỢ

* Bác ĐÀO TRONG CƯỜNG

Tôi mới nhận được thư S.O.S của Anh Luân vẫn còn ở VN kêu cứu. Tôi xin đạo-dạt lời kêu cứu này tới các Ban đề-cương suy nghĩ sao để Anh Chi ấy với gia-dinh ra đi được một cách official theo kiểu xin immigrant.....

Tôi hy-vọng các Anh sẽ có giải pháp để nhắc lại câu Anh ấy đã viết ra, "cải tử-hoạn sanh" cho cả gia-dinh Anh ấy. Trong khi chờ đợi giải pháp nếu có, Anh ấy kêu gọi Anh Em giúp để tạm sinh sống. Riêng Tôi thì không kể rồi, dĩ-nhiên cũng có phần giúp..

Mong các bạn cho đăng đại-ý của thư này, lên LTCC, để kêu gọi tình huynh-đệ đối với một bạn đang kêu cứu.

-0- Cảm ơn Bác Cường đã sốt sắng chuyên lời cầu cứu của đồng-nghiệp Luân. Vấn đề làm sao để giúp cho gia-dinh Anh Luân đi official thiết tưởng việc ấy ngoài tầm tay chúng ta, chỉ có thân nhân (cha con, anh, em) mới mong làm được. Còn việc tưởng-trợ Chúng Tôi xin kêu gọi những bạn bè thân của Anh Luân giúp cho gia-dinh Anh Luân cũng như một số Anh Em chúng ta đã giúp cho Anh Chi Diên vừa rồi.